

ІНВЕСТИЦІЙНА ПРИВАБЛИВІСТЬ АГРАРНОГО СЕКТОРУ: СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ

Незважаючи на те, що в Україні тривають військові дії, необхідно вже зараз планувати повоєнне відновлення країни. Економіка України потребує залучення додаткового капіталу та його поєднання з кваліфікованою робочою силою у проєктах створення нової доданої вартості, адже найнадійнішим фундаментом для забезпечення макроекономічної та фіскальної стабілізації економіки є відновлення її внутрішнього конкурентоспроможного реального сектора.

Аграрний сектор економіки України сьогодні є одним з небагатьох галузей, що здійснюють вагомий вклад в створення продовольчої та економічної безпеки країни. Так, за даними 2022 р. у сільському господарстві було створено 8,2 % валової доданої вартості країни [1]. Експорт продукції аграрної галузі на 23,6 млрд дол. США сформував 53% всієї експортної виручки країни в 2022 р. проти 27,9 млрд дол. США та питомої ваги у загальному експорті в 41% у 2021 р. [2]. Експорт агропродовольчої продукції у січні-березні 2023 р. становив 6,7 млрд дол. США, що на 5% перевищує відповідний показник за аналогічний період минулого року. При цьому, зазначається, що продукти сільського господарства та харчової промисловості домінують у товарній структурі загального експорту України, займаючи зараз 65% [3].

Ці показники яскраво свідчать про те що аграрний сектор є одним з найперспективніших напрямків для інвестицій внаслідок постійно зростаючих світових потреб у продовольстві та подорожчання продуктів харчування.

Потрібно відмітити, що стан розвитку аграрної сфери відіграє головну роль у забезпеченні громадян країни продовольчими товарами власного виробництва для задоволення їх значущих потреб. Однак шлях сільськогосподарських підприємств до діяльності за принципами сталого розвитку нині вбачається досить складним. І хоча останніми роками спостерігається поліпшення результативності їх господарювання (в 2020 р. кількість прибуткових підприємств склала 83,2 % від загальної чисельності підприємств), рівень рентабельності

діяльності (13,9%) не забезпечує сталого розвитку сільськогосподарських підприємств на інтенсивній основі.

Аналізуючи розміри інвестицій минулих років, ми можемо відмітити, що капітальні інвестиції у сільське господарство збільшилися з 16,7 млрд. грн. у 2011 р. до 48,1 млрд. грн. у 2021 р. Їх питома вага у структурі капітальних інвестицій збільшилась відповідно з 6,4 до 9,3% [1]. За той же період прямі іноземні інвестиції навпаки зменшилися з 7,2 млрд дол. США до 6,7 млрд дол. США, що свідчить про недовіру іноземних партнерів та їх невпевненістю у стабільності української економіки [4].

Інвестиційний потенціал аграрного сектора України, навіть за нинішніх складних умов, становить щонайменше 34 млрд дол. США. Проте, попри скорочення фінансування за результатами 2022 р., інвестиції у харчові стартапи та аграрні технології все ще були на 20% вищими, ніж у пандемічному 2020р. Аналітики прогнозують, що інтерес до харчових та аграрних технологій у довготерміновій перспективі лише зростатиме [5].

Таким чином, ми можемо зазначити, що для того щоб вивести аграрний сектор на якісно новий рівень та підвищити його інвестиційну привабливість, Україні доведеться в достатньо стислі строки проводити реформи в усіх його сферах - від приведення законодавства у відповідність до європейських та міжнародних стандартів і створення прозорих механізмів його імплементації до розвитку інфраструктури, освоєння нових ринків збуту, запровадження інноваційних технологій, сприяння розвитку біотехнологічних виробництв тощо.

Інформаційні джерела:

1. Валовий внутрішній продукт у фактичних цінах у 2022 році. URL: <https://www.ukrstat.gov.ua>
2. Виручка від українського аграрного експорту торік скоротилась на 15%. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-economy/3673506-virucka-vid-ukrainskogo-agrarnogo-eksportu-torik-skorotilas-na-15-iae.html> (дата звернення: 26.04.2023)
3. Україна увеличила экспорт агропродукции за I квартал – анализ. URL: <https://www.unn.com.ua/ru/news/2024134-ukrayina-zbilshila-eksport-agroproduktiyi-za-i-kvartal-analiz> (дата звернення: 27.04.2023)
4. Прямі іноземні інвестиції (ПІІ) в Україну. URL: <https://index.minfin.com.ua/ua/economy/fdi/> (дата звернення: 27.04.2023)
5. У 2022-му році інвестиції у харчові та аграрні технології скоротилися вдвічі. URL: <https://landlord.ua/news/u-2022-mu-rotsi-investytsii-u-kharchovi-ta-agrarni-tekhnologii-skorotylisia-vdvichi/> (дата звернення: 05.04.2023)